

BITI
mlad

BITI MLAD

Zbirka knjižic BITI nastaja v okviru istoimenskega projekta, ki se osredotoča na vprašanja trajnostnega razvoja in bivanja v najširšem pomenu besede. Tematska področja raziskovanja so hrana, naravni viri, energija, reciklaža, zdravje, različne oblike onesnaževanja ipd.

Namen projekta knjižic BITI je ozaveščati mlade o resnosti izpostavljene problematike na globalni ravni ter jih spodbujati k trajnostnemu načinu življenja in odgovorni potrošnji v vsakdanjem življenju ter lastnem okolju.

KOLOFON

TEKST: Drago Pintarič, Jan Vegelj, Nina Golob

UREJANJE: Nina Golob

LEKTORIRANJE: Manja Klobasa

FOTOGRAFIJE: Luka Kirn, Vanja Miloš Jovanović in Radovan Jaušovec

OBLIKOVANJE: Matej Markovič

PRODUKCIJA: BITI

IZDAJATELJ: KUD Pozitiv in Dijaški dom Ivana Cankarja, 2015

SOFINANCERJA PROJEKTA: Evropska komisija – projekt Erazem+, Nacionalna agencija Movit, Mestna občina Ljubljana

Projekt je financiran s strani Evropske komisije. Vsebina objav odraža izključno stališča avtorja. Nacionalna agencija ter Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih objava vsebuje.

KDOR NI Z NAMI..

UVODNIK

V okviru platforme BITI je potekala tretja mednarodna mladinska izmenjava »BITI mlad«, ki je v zasnovi sledila izmenjavam izvedenim v letih 2011 (BITI mednarodna izmenjava mladih) in 2013 (BITI državljan).

Izdelana metodologija projekta in sodelovanje z istimi partnerji, preverjenimi mentorji ter zunanjimi strokovnimi sodelavci sta se v teh letih izkazala za veliko prednost, kar se odraža tudi v izjemnih rezultatih izmenjave. K pomembnosti projekta sta prispevali tudi dobra medijska podpora ter odprtost projekta za širše občinstvo. Pestro dogajanje in ustvarjalnost mladih sta razblinila poletno vročino ter, počitnicam navkljub, srednješolski okoliš spremenila v enega najbolj živahnih delov mesta.

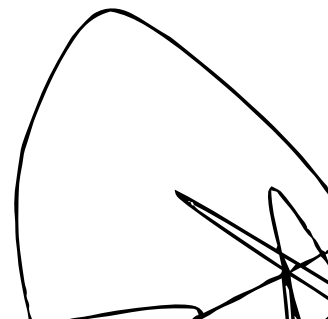
...

Celotno dogajanje je spominjalo na »festival mladosti«, kot ga je poimenoval eden od slovenskih tiskanih medijev, in je posledica premišljenega koncepta in številnih preteklih izkušenj. Toda kaj je tisti vir, skrivnost, gibalo, motiv, ki rojeva to prizadevnost in vznesenost mladih? Odgovor poznajo številni mladinski delavci; vedo, da je uspeh vsakega mladinskega projekta povezan s stopnjo poistovetenja mladih z njim; z zanimanjem, motivacijo, zabavo in omogočanjem izražanja svojega mnenja. Projekt si morajo lastiti, kar pomeni, da morajo biti vključeni v vse faze projekta, od ideje do realizacije.

Pri projektu BITI smo zadnja leta oblikovali pristop, ki temelji na stalni in sproti rasti ter na razvoju kadrovske strukture in projektnih timov. Pri tem udeleženci prejšnjih izmenjav prevzemajo vloge mladinskih vodij, asistentov in mentorjev. Ob medvrstniškem učenju in delu na projektu tako aktivno sodelujejo v vseh fazah, vključno pri refleksiji in evalvaciji, ki sledita na koncu vsakega projekta.

Za projekt BITI mlad, pri katerem je bilo v ospredje postavljeno neformalno učenje, je to predstavljalo dodatno uporabno razsežnost. Oza-veščanje procesa učenja in na novo pridobljenih znanj ter spretnosti je omogočilo kvalitetno uporabo orodij za njihovo beleženje, za kar je v projektu skrbela posebna skupina. Ta je tekom projekta v sodelovanju z mentorji in udeleženci iskala kriterije za vrednotenje ter oblikovala ustrezne formulacije. Te so bile potem zapisane na potrdilih, ki so jih ob zaključku izmenjave v tiskani ter elektronski obliki prejeli udeleženci.

Ali so lahko ta na novo pridobljena znanja in veščine »strateška prednost«, ki bo mladim na široko odprla možnosti in jim ponudila obilico priložnosti pri vključevanju v družbeno-ekonomsko življenje družbe? Morebiti v tem trenutku še ne v tolikšni meri, kot bi pričakovali, smo pa prepričani, da je ta čas blizu. In to zaradi preprostega znanega razloga: mladih, razvoja in prihodnosti ni mogoče zaustaviti!

O PROJEKTU

V okviru projekta **BITI mlad** smo v času med 20. in 31. julijem 2015 gostili mlade iz Slovenije, Bosne in Hercegovine ter Srbije, ki prihajajo iz različnih kulturnih, etničnih in socialnih okolij ter so različnih veroizpovedi.

Rdeča nit mladinske izmenjave je bila problematika mladih; iskanje prostorov za kulturno in umetniško izražanje, aktivno državljanstvo, priznavanje neformalnih kompetenc in iskanje zaposlitve. Projekt se je osredotočal na teme in področja, ki povezujejo in družijo mlade v današnji Evropi, predvsem na socialno-ekonomske izzive ter na nujnost opolnomočenja mladih s pomočjo različnih zvrsti sodobne umetnosti in medijev.

...

Poseben poudarek smo namenili tudi neformalnemu izobraževanju. Pridobivanje novih znanj in veščin preko praktičnega dela na delavnicah, ki temeljijo na izkustvenem učenju, za mlade in praviloma nezaposlene udeležence v projektu predstavlja posebno vrednost, saj povečuje možnosti za njihovo zaposlitev in polnopravno vključitev v družbeno-ekonomsko življenje. »Učenje učenja« in seznanjanje mladih s sodobnimi modeli beleženja znanja sta bila ključna elementa izmenjave. nosti in medijev.

...

Cilji projekta so bili večplastni:

- spodbujanje neformalnega izobraževanja, pridobivanje kompetenc, znanj in veščin ter beleženje novih znanj,
- izmenjava izkušenj, pozitivnih praks in strategij v smeri zaposlovanja in osamosvojitve mladih,
- spodbujanje empatije, sodelovanja, sprejemanja različnosti s pomočjo medkulturnega dialoga in učenja ter timskega dela,
- ozaveščanje mladih, izmenjava izkušenj, kakor tudi učenje ustreznih metod in pridobitev socialnih veščin ter spretnosti.

Delo in raziskovanje sta v dopoldanskem in popoldanskem času potekala v obliki raznolikih delavnic:

- plesno-gledališka delavnica,
- glasbena delavnica,
- delavnica za scenografijo, kostumografijo in street art,
- video delavnica,
- delavnica beleženja znanja (Badgecraft in Youthpass).

V okviru programa so ob delavnicah potekale še predstavitve sodelujočih skupin, diskusije in okrogla miza na temo »BITI mlad in druženje«.

Ob zaključku so udeleženci rezultate dela predstavili z zaključno, večmedijsko produkcijo na temo mladih.

Tako so imeli mladi na svojem 14-dnevnem druženju na festivalu BITI mlad priložnost spoznati in izkusiti lepoto in moč takšnega sodelovanja in povezovanja, ne glede na svoj izvor, preteklost in vsa kulturna pogojevanja, ki so jih bili deležni še do včeraj.

SODELUJOČE SKUPINE

KUD Pozitiv DIC iz Ljubljane deluje v neposredni povezavi z Dijaškim domom Ivana Cankarja in vključuje dijake, bivše dijake ter druge mladostnike in zunanje strokovne delavce povezane z mladinskim delom v domu. Dejavnosti skupine Pozitiv segajo na področje medijskih in scenjskih umetnosti, kot so: ples in gledališče, publicistična dejavnost, video... Ob svoji avtorski produkciji se skupina in društvo Pozitiv ukvarjata tudi s snovanjem in organizacijo večjih in kompleksnejših projektov s področja mladinske kulture, kulture ter mednarodnih sodelovanj in izmenjav mladih.

Pavarotti centar iz Mostarja deluje v prostorih Glasbenega centra Pavarotti ter nudi glasbeno izobraževanje posameznikom in skupinam.

...

Združuje dve različni umetniški skupini: mladostnike in starejše igralce, ki sodelujejo pri Sceni 34 in mlajše, ki prav tako lahko sodelujejo pri nastopanju v skupini Vesela Kornjača. Ustanovitev dveh starostno različnih skupin je bil eden izmed prvotnih ciljev in namenov Teatra 34, prav tako pa so želeli ponuditi talentiranim in ambicioznim posameznikom možnost sodelovanja in izpopolnjevanja svojih veščin.

Medija Art iz Sarajeva je nepolitična in samostojna organizacija, ki strmi k izboljšanju statusa kulture in umetnosti v družbi. Ukvarjajo se predvsem z ohranitvijo in uveljavitvijo performance art-a, s kulturnim izobraževanjem, gojenjem in vzgajanjem kulturne različnosti ter s podporo umetnikov iz majhnih mest. Njihovi člani štejejo od 15 do 35 let in delujejo v različnih vlogah pri promociji kulture. Znani so po organizaciji Juventafesta, mednarodnega srednješolskega dramskega festivala, ki letos poteka že tretje leto zapored. Namen festivala je spodbuditi udeležence k sodelovanju na področju teatra.

Poleg individualnih poučevanj organizira tudi delavnice z znanimi glasbeniki, koncerte, snemanja in predavanja na temo glasbene industrije, teorije in poslovanja. Združuje ljudi v širši okolici, ki si želijo kariere na področju glasbe. V sami osnovi je Rock school Mostar svojevrstna glasbena šola, ki temelji na urbanem in neklasičnem pristopu h glasbi. Poleg koncertov, ki jih organizirajo, sodelujejo tudi na mednarodni ravni s tujimi državami, kot sta Slovenija in Makedonija.

Teatar 34 iz Novega Sada je eden izmed ključnih zunanjih partnerjev KUD-a Pozitiv. Lociran na ulici s številko 34, s samo 34. sedeži je eden izmed redkih zelo domiselno zastavljenih gledališč. Zavzema se za promocijo sodobnih umetniških smeri, vendar pa v glavnini prisega na ohranjanje gledališke tradicije.

DELAVNICE

GLEDALIŠKA DELAVNICA

Mentorji: Bogdan Janković, Damir Kustura, Gea Erjavec, Jasna Diklić, Miha Maver

Udeleženci: Sanjin Arnautović, Saša Krmpotić, Esma Numanović, Lejla Džanović, Tea Šimić, Nedim Džinović, Filip Radovanović, Julija Brudar, Monika Šinkovec, Teodora Grujić, Predrag Miladić, Jelena Knežević, Nikola Arsić, Nikola Šućur, Teodora Vrankić, Nada Vukorep, Svetlana Milosavić, Vanja Matović, Milan Novaković

Na gledališki delavnici so udeleženci preko performansov sestavljali medgeneracijska sporočila, povezana s tematiko izmenjave BITI mlad. Končna produkcija je nastala skozi proces, ki so ga kreirali mladi udeleženci.

...

Vsak udeleženec je imel ob glasbeni podpori ter s pomočjo giba in govornice telesa priložnost, da se izrazi in ustvari lastni prizor. Poudarek je bil na izražanju čustev z namenom, da se ideja in sporočilo mladega človeka, ki se v življenju bori za svoj prostor in položaj, dotakneta občinstva. Timsko delo je bilo tisto, ki je na delavnici vplivalo na celovitost in usklajenost zaključne produkcije, v katero so bile vključene tudi ostale delavnice.

GLASBENA DELAVNICA

Mentor: Orhan Maslo

Udeleženci: Jelena Kovač, Karla Lozančić, Dario Vukoja, Antonija Batinčić, Ana Papak, Adrijan Marinčić, Josip Budeš, Tvrtko Bagarić, Žan Žigon, Tine Vidmar

Glasba je govorica mladih, zato smo na rock delavnici ustvarjali glasbo kot izraz ljubezni in sodelovanja. Udeleženci so razvili spretnosti socialnega učenja, pridobili nova glasbena znanja in sodelovali pri nastajanju končne produkcije.

VIDEO DELAVNICA

Mentor: Boštjan Božič, Radovan Jaušovec

Udeleženci: Dušan Janković, Stojan Janković, Vuk Radošević, Srećko Milosavljević, Vanja Miloš Jovanović, Luka Kirn, Martina Mohorić

Na video delavnici so udeleženci skrbeli za vsakodnevno fotografsko in video dokumentiranje projekta, sproti pa so nastajale tri manjše video produkcije ter dokumentarni film Biti mlad.

Udeleženci so razvili in pridobili znanja s področja filmske in fotografske reportaže, dokumentarnega filma, video scenografije, različnih tehnik snemanja videov in filmske montaže. Pridobili so znanja in sposobnosti načrtovanja (sinopsis, scenarij, zgodba), snemanja, postavitve filmske luči in urejanja.

SCENOGRAFIJA, KOSTUMOGRAFIJA, STREET ART

Mentorja: Matej Marković in Damir Raković

Udeleženci: Natalija Kosmač, Brigita Škoberne, Nika Vidović, Katarina Stojanovic, Angela Vučurević

OKROGLA MIZA

V sklopu projekta je bila organizirana okrogla miza, na katero smo povabili naslednje strokovnjake: dr. Metko Kuhar, dr. Uroša Grilca, gledališko in filmsko igralko Jasno Diklić, vodjo Teatarja 34 v Novem Sadu, Bogdana Jankovića, in filmskega ustvarjalca Želimirja Žilnika. Ti so z veseljem ponudili svoj pogled na izbrano temo ter nasvete in smernice za izboljšanje trenutnega stanja.

Dr. Metka Kuhar, socialna psihologinja in komunikologinja, se je osredotočila predvsem na statistične podatke, pridobljene v študijah Univerze v Ljubljani. Opozorila je na problematiko definiranja mladosti kot starostne dobe med 15. in 29. letom, saj se starostne omejitve razlikujejo od države do države in so mogoče tudi eden izmed razlogov za tako slabe slovenske rezultate.

...

Tokrat smo na izmenjavi povezali scenografijo, kostumografijo in street art. Udeleženci delavnice so v sodelovanju z ostalimi delavnicami pripravljali scenografijo za končno produkcijo. Na delavnici so pridobili številna znanja s področja grafičnega dizajna, vizualne umetnosti in tehnik ustvarjanja grafitov. Sodelovali so pri nastajanju končne produkcije in poskrbeli za scenografijo in kostumografijo ter razstavo stencilov.

RAZISKOVALNA DELAVNICA DRES

(dokumentiranje, raziskovanje, evalvacija)

Mentorica: Nina Golob

Udeleženci: Žan Dolinar, Jan Vegelj, Maruša Kožman

Na raziskovalni delavnici smo se lotili raziskovanja spletnega beleženja znanja. Raziskovali smo nastajajoč sistem elektronskega beleženja znanja – Unique Learning Badges – ter kreirali značke s pomočjo orodja za oblikovanje značk izkušenj, imenovanim Badgecraft. Beleženje pridobljenega neformalnega znanja je zagotovo prispevalo k dodatni vrednosti izmenjave. Udeleženci in mentorji so tako ob Youthpassu za svoje sodelovanje na izmenjavi kot priporočilo prejeli tudi broške oz. badge v

■ ■ ■

Kar definira problematiko mladih v tem obdobju in na kar so osredotočene raziskave, ki se ukvarjajo s tem, so vprašanja povezana z izobraževanjem mladih, z reševanjem njihovih stanovanjskih težav in osamosvajanjem od staršev ter z njihovimi partnerskimi zvezami in ustvarjanjem družine. Pri vseh izpostavljenih problemih se opaža podaljševanje in odlaganje teh 'procesov'. Tako je pri slovenski mladini opaziti zelo veliko število vpisov v višje in visokošolske programe, vendar je osip kar 35 odstoten. Izpostavila je tudi dejstvo, da se od leta 1990 naprej podaljšuje doba odraščanja zaradi podaljšanja dobe študija in težje pridobitve zaposlitve. Kot zanimivost bi lahko izpostavili dejstvo, da vrednote mladih niso tako hedonistične, kot bi pričakovali, ampak vključujejo predvsem prijateljstvo, zdravje in družino. Kuharjeva je ob tem omenila tudi sodelovanje s Fakulteto iz Novega Sada, kjer raziskave kažejo na veliko podobnost med državama z izjemo trajanja mladosti, ki po srbski metodologiji razvrščanja mladih traja do 35. leta.

Dr. Uroš Grilc, vodja Urada za mladino na oddelku za kulturo Mestne občine Ljubljana (MOL), je predstavil ključna cilja projekta Mladi 2014 – 2024: oblikovanje mladinskih centrov in vplivanje na področje zaposlovanja s pridobivanjem kompetenc. Trenutno deluje 80 organizacij, ki se ukvarjajo z mladimi, vendar pa ima občina v načrtu odprtje še dvajset t.i. četrtnih centrov, kjer bi mladi lahko pridobili različne poslovne in kreativne kompetence.

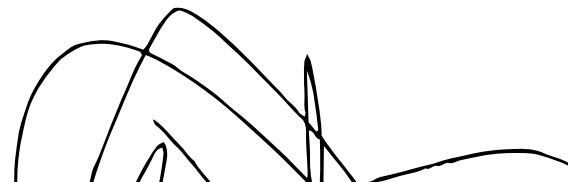

■ ■ ■

Priznana gledališka in filmska igralka Jasna Diklić je poudarila, da se obdobje mladosti razlikuje od države do države ter da razlike med mladimi v Ljubljani in preostalimi evropskimi državami, predvsem pa mladimi v Sarajevu, zagotovo obstajajo. Mladi se po njenem mnenju razlikujejo predvsem glede na priložnosti in po zaupanju, ki so ga deležni, kar jim daje možnost, da se izognejo negativnim vzorcem družbene ideologije, oziroma zaprisežene religije in se razvijejo kot samostojne, svobodne in odgovorne osebe.

Bogdan Janković, igralec in vodja gledališča Teatar 34 v Novem Sadu, je prav tako kot njegova predhodnica izpostavil osebne izkušnje. Pri njih se teater ohranja tako, da se ustanavljajo mali amaterski teatri, ki poleti z danimi sredstvi sicer še delujejo, pozimi pa ne morejo pokriti niti osnovnih stroškov. Rešitve, ki jih politika nudi na tem področju, so v večji meri neustrezne, situacija pa se ne izboljšuje. Dodal je tudi, da se, statistično gledano, mladina v Srbiji ne razlikuje od mladine v Sloveniji. Kot dolgoletni sodelavec KUD-a Pozitiv pa je tudi potrdil, da so za uspešno ustvarjanje zelo pomembne medkulturne izkušnje, ki jih pridobijo mladi. Želimir Žilnik, filmski ustvarjalec in pedagog, je odraščal v precej drugačnih časih, počasnejših in preprostejših, brez vseh komunikacijskih naprav. Prvotno znan po dokumentarnih filmih spornih tematik in družbenem aktivizmu je Želimir Žilnik verjetno najbolj primeren sogovorec o razvoju položaja mladih v zadnjih petdesetih letih.

V času hipijevstva, leta 1968, se je mladina verjetno tako kot danes spraševala, ali je mogoče izvesti družbeno spremembo. S pomočjo osvetljevanja dogodkov sodobne zgodovine in razvoja držav ter sveta v drugi polovici 20. stoletja nam je domiselno ilustriral zgodovino sprememb in ključne dejavnike, ki so vplivali na status mladih: vse od protestov proti vojni v Vietnamu, razvoja socialistične države, razpada Jugoslavije do današnjih povsem aktualnih tem, kot so elektronska tehnologija in multimedija.

...

Okrogla miza je sodelujočim ponudila informacije, osebne poglede, izmenjavo izkušenj ter primerjavo položaja mladih v različnih okoljih. Kar mladi v Sloveniji dojemajo kot problem, je za njihove vrstnike v Srbiji in še posebej v BIH-u le »sladka skrb«. To v določeni meri zagotovo drži, ne gre pa spregledati, da ima razvito evropsko okolje hkrati tudi drugače standarde in do mladih posledično drugačna pričakovanja. V tem smislu gre mogoče ponoviti in si zastaviti vprašanje, ki si ga je v razpravi zastavil Želimir Žilnik - ali sodobna, tehnološko avtomatizirana, informacijska in vse nadzirajoča družba sploh potrebuje mlade?

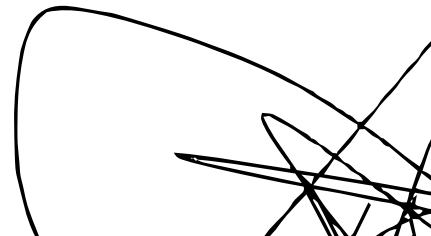
RAZMIŠLJANJE UDELEŽENCA IZMENJAVE

Sanjin Arnautović, 25 let, Bosna in Hercegovina

»Mladost, izkoristi moč!«

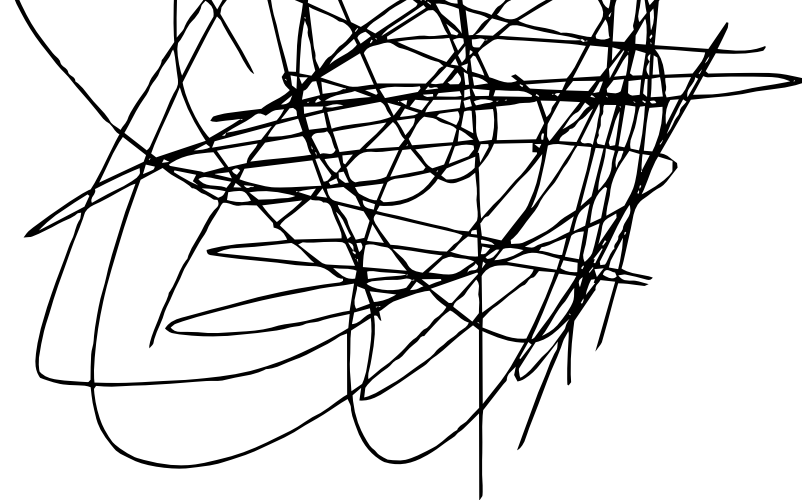
Če se izrazim poetično, potem biti mlad pomeni poletje, peščeno plažo, sončni zahod, koktejl, en ležalnik in dvoje zaljubljenih ljudi. Mislim, da je mladost najbolj romantično življenjsko obdobje, tako kot je poletje najlepši del leta. V poletnih mesecih smo na počitnicah, brezskrbni, brez stresa in sproščeni tako, kot je sproščena mladost. Takrat nas sonce najbolj greje, razen takrat, ko nam dež prekriža načrte in nanj ne moremo vplivati. Dež prihaja nepovabljen in ko te ulovi nepripravljenega, se zmočiš. Dež na Balkanu pada neprestano in starejši kot si, bolj se te dotakne in bolj te boli.

Naj pada dež, proti temu se nekako še lahko borim in to sprejemem, a ne morem se boriti vedoč, da mladi samo sedijo in opazujejo, da dežuje. Mislim, da je to zato, ker je dež razmočil knjige; besede in črnilo sta se razmazala, izobraževanje je na zelo nizkem nivoju in jaz, bedak, pričakujem študentske proteste. Mah, kakšni protesti, ko pa vsak študent misli, da pri drugem študentu pada drugačen dež. Če že plačujem najemnino, jo želim plačevati v evrih ali dolarjih.

...

To zame v današnjih časih pomeni biti mlad: biti pri polnih močeh in vso to moč usmerjati v iskanje načina za plačilo najemnine – v evrih ali pa v dolarjih. To je problem številka ena današnje mladine. Ne želim biti pesimističen, a mislim, da za ta problem rešitev ne obstaja. Seveda so tu rešitve za posameznike, ampak za generacije in generacije mladih (od katerih so se nekateri že postarali) rešitve ni. Morda obstaja, a le če bi se te mlade generacije zavedle svoje številčnosti in moči. Sami ne moremo storiti ničesar, le skupnost je ključ do uspeha. Samo s pomočjo drugih in s sodelovanjem lahko namreč zgradimo svojo barko, ki nas bo rešila pred dežjem in potopom. Spomnimo se, da je Noe ni zgradil sam – pomagala mu je družina – zato ne pozabimo, da smo mi vsi ena velika družina!

..JE ZA NAMI!

PROGRAM IZMENJAVE

- 20. 7. 2015 Predstavitev udeležencev
- 21. 7. 2015 Slovenski večer: plesno-gledališka predstava Teatra Pozitiv: Matica
- 22. 7. 2015 Bosanski večer: predstavitev skupine Medija Art iz Sarajeva
- 23. 7. 2015 Srbski večer: predstavitev skupine Teater 34 iz Novega Sada
- 27. 7. 2015 Hercegovski večer: predstavitev skupine Rock šola iz Mostarja
- 27. 7. 2015 Javna okrogla miza: »BITI mlad« / udeleženci izmenjave z gosti – strokovnjaki s področja mladinskega dela
- 30. 7. 2015 Predstavitev zaključne produkcije projekta »BITI mlad«
- 31. 7. 2015 Podelitev youthpassov in elektronskih bedžev udeležencem

SPREMLJEVALNI PROGRAM

- 21. 7. 2015 Želimir Žilnik, dokumentarni film: LogBook Serbistan
- 22. 7. 2015 Siniša Gačić, dokumentarni film: Boj ZA / A Fight For /
- 23. – 29. 7. 2015 Video projekcije neodvisnih filmov
- 24. 7. 2015 Obisk kulturno vesoljskega programa Ksevt v Vitanju
- 24. 7. 2015 Obisk športno rekreativnega centra Rogla

